

Değer Verme Farkındalığı

Nefsaniyetin dağı ne kadar yüksek olursa olsun, insaniyetin, sanatın, şiirin, edebiyatın, kültürün yolu onun üzerinden geçer. Ve içsel dönüşüme ve gelişime zemin hazırlar.

Kültürel açıdan hayata düşünsel katkı sunmak, pozitif değer katmak, sorumlu düşünen insanın varoluş sebebidir. İnsanın mutluluğu ve değeri, tükettikleriyle değil, ürettikleriyle doğru orantılıdır. İyi niyetten türeyen yapıcı eleştiri kadar, samimi takdir de, insani gelişim ve sosyal olgunluk için gereklidir.

Kültürel alanda zihinsel ter döken bir insanın ürettiklerini görmek, yaptıklarını anlamlandırmak, onlara değer vermek, medeni ahlakın bir göstergesidir. Kültürel devamlılık bakımından önemli olan bu yaklaşım, yaşam enerjisinin bollaşmasına neden olmaktadır. Samimi takdir, hem takdir edene, hem takdir edilene faydalıdır. Kadim bir bilgeliğin dediği gibi, **“Yalnız susayan suyu aramaz, su da susuzluğunu dindirecek bir dudak arar.”**

Manevi benliğini keşfetmiş, kendini bulmuş, hayatın gayesini ve maksadını yakalamış insana yapılan takdir, hem sorumluluk, hem motivasyondur. Anlaşılmak ve takdir edilmek, hoş bir duygu olsa da, yeni sorumluluklar yüklemektedir.

Değerli dostum Sayın Cumali Ünal'dı Hassannebioğlu'nun kültürel kişiliği, sanatı ve şiir anlayışı hakkında **Hece Taşları Aylık Şiir Dergisinin** hazırlamayı düşündüğü özel sayıya katkı sunmak benim için onur vesilesidir. Edebi çalışmalar uğrunda harcanan yazınsal emeği ve dökülen zihinsel teri gören bu anlamlı takdiri yürekten alkışlıyorum. Bu değer verme farkındalığından ötürü ismi geçen dergiye tebriklerimi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Değerli üstad Cumali Ünal'dı beyin bu onura laik görülmesi, beni fazlasıyla sevindirmiştir. Uzun yıllara dayanan, dostluğumuzun ne denli sağlam temellere dayandığını hissettirmesi bakımından çok faydalı olmuştur.

Ancak belirtmeliyim ki, öteden beri, bir insan hakkında yazmak, fikir geliştirmek beni çok ürkütmektedir. Hele ki, o insan topluma mal olmuş, gönül erbabı, kültür adamı, yazar ve şair ise, benim için konu daha çok zorlaşmaktadır.

Bana göre, karakteristik özellikleriyle topluma mal olmuş şahsiyetler, yaşadıkları şehrin sınırlarına erişmiş müstesna insanlardır. Bu şahsiyetler, genellikle sevdikleri şehrin ruh

derinliğine sahip olur. Şehrin sosyo-kültürel hayatına yeni ışıklar katmak ve izler bırakmak, onların en büyük heyecanıdır. Tanıdığım kadarıyla, Cumali Ünalı Bey, Malatya için böyle bir şahsiyettir. Malatya'nın tarihsel ve kültürel kapılarından geçmiş bir gönül erbabıdır.

Tarihin her döneminde kültür, sanat, fikir, gönül adamı hayata hep zenginlik katmıştır. Hayat için bereket olmuştur. Bilinmelidir ki, kültür ve sanat adamı, yaşadığı dönemin çok çok ötesindedir. Yürüyüşü su gibi muhakkak yolunu bulur ve çağlara akar. Yazınsal ürünleriyle, hayata kattıklarıyla, çığır açar. Her daim saygı ve minnetle anılır.

Her çağın öncüleri, farklı konumlarda belirlemektedir. Kimi şair, yazar, düşünür, siyaset ustası, sanatçı, bilim insanı, kanaat önderi, adil yönetici olur. Onlar hayata güç katan örnek kişiliklerdir. Onlar bir şey yapmaz gibi görünseler de varlıkları yeterlidir. Bu hasletlere sahip olan Cumali Ünalı Bey sorumluluk ve sahiplenme anlamında, hayatın ara sokaklarında Malatya'yı sevenlerin yoluna ışık tutmaktadır. Düşünce dünyasına yeni anlamlar katmaktadır. Düşünsel-kültürel donanımlarıyla **gözünü açtığı yurdunda gördüğü ışığın tarihsel lezzetini** her platformda dile getirmektedir. O tarihsel lezzetle coşan üslubuyla, o lezzetin ruhuyla dile getirdikleri, mevcut kayıtsızlığı sorumluluğa dönüştürmeye dönüktür. Zamanla bu çabanın daha iyi anlaşılacağını düşünüyorum.

Bana göre o, hakikatin doğurgan ve üretken olduğunu fark etmiş bir aydındır. Rasyonel düşünen bir düşünür, zorlukları aşma iradesi aşıl原因an iyi kalpli üretken bir yazardır. Bir şairdir. Hakikatin hayat bulması, hayat olması, gelişime ve medeniyete hayat sunması, hakkaniyet ile geliştirilecek bağlara bağlı olduğunu öğrenmiş ve bunu yazınsal/sanatsal eserlerine yansıtmaktadır. Sevinci de, kederi de, Malatya toprağı kokmaktadır. Malatya'nın bilinmeyen sırlarını fısıldamaktadır. Onunla zaman şiir gibi akıp gitmektedir. Şiir derken hayatın özünü, süzölmüş inceliğini ve güzelliğini kast ediyorum. Kabalıktan ve fazlalıklardan uzak, insana coşku veren bir ruh halini vurgulamak istiyorum. Çünkü kültür, sanat, düşünce, gönül ve medeniyet insanı; hayata ve farklılıklara bütüncül bakar, mantıklı yaklaşır. Asma ve çubuk örneğinde olduğu gibi, var oluşun bir parçası olarak, yaratılmışların tümüyle, doğrudan, ya da dolaylı bir ilişki ve iletişim içinde olmanın idraki içindedir.

Bilinenlerin çok ötesinde, o, Malatya'nın tarihinde var olan kayıp halkaların keşfedilmesi ve anlaşılması için çok çaba gösteren bir emektardır. 4 Kasım 2018 tarihinde Malatya Valiliğı ve İnönü Üniversitesi'nin işbirliğı ile Malatya'da yapılan "**Uluslararası Gregory Abû'l-Farac Çalıştayı**"nın kararlaştırma ve düzenleme süreçlerindeki emeğı takdire şayandır. O süreçlere katkı sunmuş biri olarak bunu çok yakından gözlediğimi ifade etmek isterim.

Tarihte önemli gelişmelere ev sahipliği yapan, nitelikli ünlü fikir, sanat, düşünce ve siyaset insanı yetiştiren Malatya'nın edebi hayatı zengindir. Tarihsel okumalarda, kültürel çoğulculuğun önemli şehirlerden biri olarak bilinir. Antakya Süryani patrikhanesi (12. yy'da) Malatya'dan Mardin'e taşınmıştır. Geçmişte, Süryaniler, Malatya'da okul, kilise ve manastırlarıyla çok etkindi. Bu etkinliğin bir yansıması olarak 1226'da Malatya'da doğan Mor Gregorius Abulfarac ismiyle ünlenen Barebroyo, bölgesel-evrensel kültüre yaptığı katkılarla üretken bir yazar/şair/düşünür ve ruhani şahsiyettir. Teoloji, tıp, ahlak, edebiyat, astronomi, mantık, felsefe, münzevi yaşam, şiir, Süryanice gramer, siyasi ve kilise tarihi gibi ilmin bütün dallarında önemli eserler yazdı. Arapça, İbranice, Yunanca, Ermenice ve Farsçayı iyi derecede biliyor olmasına karşın, eserlerinin çoğunu kendi anadili Süryanice ile yazmıştır.

Malatya'nın bağrında yetişmiş Süryanilerin parlak bir dehası/siması olan Abulfarac/Barebroyo (1226-1286) aynı zamanda ortak yaşamın ve toplumsal barışın bir savunucusudur. Dönemin otoriteleriyle/erkiyle geliştirdiği siyasi ilişkiler ve kurduğu dostluklar sayesinde, toplumsal kesimler arasında köprü vazifesi görmüştür. Dinler ve kültürler arası yakınlaşmaya, toplumsal kardeşliğe katkı sunmuştur. Duvarlar yerine köprüler kuran yaklaşımlarıyla günümüze de ışık tutabilecek niteliktedir. Geçmişle gelecek arasında yeni anlayışlara ihtiyaç duyulduğu bu süreçte, bunun çok önemli olduğunu düşünmekteyim.

Hakikatin ve hayatın anlamını kelimelerin büyüklü çağrışımlarıyla anlatmaya çalışmış, ürettikleriyle manevi yaralara merhem olmayı amaç edinmiş, Malatya'da yetişmiş Abulfarac/Barebroyo gibi Süryani üstatlarının, kelimelerin, gönül doktorlarının hissiyatını anlamaya çalıştığımda şöyle bir gerçeğe yüz yüze kaldığımı bu vesileyle buraya aktarmak istiyorum: İnsanın maddi-manevi yönden büyümesi ve zenginleşmesi, sorumluluk alanındaki cömertliğine ve çalışma disiplinine bağlıdır. Hizmet odaklı düşünceyi özümsemişse, ruhtan güç alır. Yaşam enerjisi benliğinin içinden akar ve benliğini ışık içinde tutar. Hizmet odaklı düşünceyi şiar edinmemişse, ruhtan güç almadığı için yaşam enerjisi aleyhine döner, benliğe (egoya) yenilir. Hizmet odaklı düşünce, daha fazlasını alabilmek için alınanları hayata -olduğu gibi katıksız bir şekilde- geri vermeyi zorunlu kılar. Maddi-manevi alınan -(-ve sahip olunan)- her şey alıkonulursa, cimrilik ve tembellik yapılırsa, o alınanlar durgunlaşır. Zamanla değerini kaybeder ve yoksullaşmaya neden olur. Su değirmeni, kullandığı suyu tutmaya başlarsa, çok geçmeden o durgun suyun içinde boğulur. Ancak su serbest akarsa, suyun yarattığı enerji değirmen için bir değer olur. Öğütülen undan herkes faydalanır. Aynı şey insan için de geçerlidir. İlahi iradenin bedava verdiklerini öz yarar için, başkalarının faydası için, bireysel ve toplumsal huzur için hayata değer olarak aktarması,

hayata geri vermesi gerekmektedir. Aksi takdirde su değirmeni gibi insan kendi suyunda boğulmaktan kurtulamayacaktır.

Bütün mesele yaşam yolculuğunda seyre dalarken, sanat ve kültür alanında üretirken, üstünlük taslamadan, öz sevgiye, öz saygıya, öz şefkate odaklanarak ama tahakküme kaçmadan, ahlaki donanımları korumak, insani değerleri kaybetmemektir. Alınanları geri verme sürecinde yapılan hizmette, o yapılanlar insanın ruhuna dokunabilirse, o ruha ulaşabilirse; dilden dökülen de, yazıya işlenen de, hayata sunulan da aynı şekilde değerli ve anlamlı olacaktır. Çünkü yaşam bazen görev ve vazifedir. Görev ve vazife de yaşamdır. İkisini var eden enerji ise sevgidir. Sevgi, tüm iyi hasletlere mana ve değer katandır. Gerçek yaratıcı sevgide hiçbir negatif düşünce, anlam, niyet, eylem olmaz. Şayet olursa, ahlaki kötülük başlamış olur. Günün sonunda herkes vicdanının toprağına gömülecektir. Olumlu-olumsuz ne veriyorsak, kendimize yatırımdır. Ne yapıyorsak, kendimize yapıyoruz. Çünkü insan kendisinden çıkan ışığın yansımalarını yaşamaktadır/yaşayacaktır. Bilinmelidir ki, insanlar arası huzur ve istikrar, toplumsal uyum, insan onurunun ve bu onurdan doğan hakların samimi bir şekilde gözetilmesine; bu doğrultuda tutarlı bir anlam bütünlüğünün geliştirilmesine bağlıdır.

Güzel bir bakış, bir tebessüm, bir söz insana can katar. Kötü bir bakış, bir söz, ağır bir davranış insanın dünyasını karartır, kalbini kırar. İnsanın en güzel varlığı kalbidir, ruhudur. O kalp ve o ruh her daim anlayış ister ve diler. Kadim bir özdeyişin söylediği gibi, **“Ağacın kalitesi özünden, insanın kalitesi sözünden belli olur.”**

Yusuf Beğtaş

Süryani Dili-Kültürü ve Edebiyatı Derneği Başkanı / Mardin